

تجزیه و تحلیل ژنتیکی صفات رشد در گوسفند کردی با استفاده از آنالیزهای چند متغیره

زهرا داوری ورنلو^{۱*}، سعید حسنی^۲، مجتبی آهنی آذری^۲، فیروز صمدی^۲، سونیا زکی زاده^۳، علیرضا خان احمدی^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

^۲ گروه علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

^۳ گروه علوم دامی مجتمع آموزش عالی جهاد کشاورزی خراسان رضوی، مشهد

^۴ گروه علوم دامی مجتمع آموزش عالی گنبد کاووس

* زهرا داوری ورنلو zahradavari8420@yahoo.com

چکیده

این مطالعه به منظور برآورد پارامترهای ژنتیکی صفات رشد در گوسفند کردی و با استفاده از اطلاعات شجره‌ای و رکوردهای وزن بدن که در طی سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۹ در ایستگاه پرورش و اصلاح نژاد گوسفند کردی واقع در شیروان جمع‌آوری شده بود، انجام شد. صفات مورد مطالعه شامل وزن تولد، وزن شیرگیری، وزن ۶، ۹ و ۱۲ ماهگی بود. برای برآورد پارامترهای ژنتیکی از روش حداکثر درست‌نمایی محدود شده (REML) و مدل حیوانی تک صفتی و دو صفتی و نرم‌افزار ASREML استفاده شد. در آنالیز تک صفتی وراثت‌پذیری وزن تولد (0.24 ± 0.04)، وزن از شیرگیری (0.41 ± 0.04)، وزن ۶ ماهگی (0.30 ± 0.05)، وزن ۹ ماهگی (0.31 ± 0.04) و وزن ۱۲ ماهگی (0.26 ± 0.04) برآورد شد. در این تحقیق بیشترین همبستگی ژنتیکی بین وزن از شیرگیری و وزن ۶ ماهگی (0.96) و بیشترین همبستگی فنوتیپی بین وزن ۶ ماهگی و ۹ ماهگی (0.75) تخمین زده شد. کلمات کلیدی: گوسفند کردی - پارامترهای ژنتیکی - مدل حیوانی - صفات رشد

مقدمه

نژاد کردی یکی از نژادهای گوسفند دنبه‌دار ایران است که هدف اصلی پرورش آن تولید گوشت می‌باشد. این گوسفند یکی از بهترین و سازگارترین گونه‌های نژادی برای مناطق کوهستانی به ویژه در خراسان شمالی است (۲). بهره‌برداری صحیح از این نژاد مانند سایر نژادهای بومی مستلزم شناسایی استعدادهای تولیدی، تولید مثلی و توان توسعه آن می‌باشد (۴). صفات رشد در کنار سایر صفات تولیدی در گوسفند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به نتایج تحقیقات اخیر عوامل تغذیه‌ای، مدیریتی و محیطی نقش بسزایی در کارایی تولیدات گوسفند داشته و بسیار با اهمیت می‌باشد. صفات رشد شامل وزن تولد، وزن شیرگیری و اوزان ۶ تا ۱۲ ماهگی می‌باشد. وزن تولد در گوسفند یکی از پارامترهایی است که تأثیر مهمی بر رشد گوسفند بخصوص در دوره قبل از شیرگیری دارد. به طوری که وزن تولد اولین شاخص رشد می‌باشد و برای اندازه‌گیری رشد دام در مراحل بعدی رشد به عنوان نقطه شروع مهم است. همچنین توجه به رشد بعد از شیرگیری از نظر اصلاح نژادی اهمیت زیادی دارد زیرا در این دوره وابستگی گوسفند به مادرش از بین می‌رود و نقش ژنتیکی حیوان در بروز صفات اهمیت بیشتری می‌یابد (۱). برای بهبود ژنتیکی صفات مربوط به رشد، اطلاع از توارث‌پذیری و همبستگی‌های ژنتیکی